

Το ρίσκο στη Μάθηση και στο Παιχνίδι |

UBUD-HÖÖR ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017

International School Grounds Alliance
www.internationalschoolgrounds.org

ΟΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΡΙΣΚΟ αποτελούν κύριο χαρακτηριστικό μίας σχολικής αυλής που λειτουργεί ομαλά. Οι ενήλικες και οι οργανισμοί είναι υπεύθυνοι να χρησιμοποιούν την κοινή λογική, παρέχοντας και επιτρέποντας στα παιδιά και τους νέους δραστηριότητες που εμπεριέχουν ρίσκο.

ΤΟ ΡΙΣΚΟ ΕΙΝΑΙ ΒΑΣΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΕΞΙΑ

ΑΝ ΔΕΝ ΚΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ

δε θα μάθεις ποτέ να περπατάς. Τα παιδιά και οι νέοι έχουν ανάγκη να αναλάβουν διάφορα ρίσκα, έτσι ώστε να αναπτύξουν τις γνωστικές, κοινωνικές, σωματικές και τις ψυχολογικές τους δεξιότητες.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ,

ανεξάρτητα από τις ικανότητες που διαθέτουν, έχουν ισότιμη ανάγκη και δικαίωμα στις ευκαιρίες να αναλάβουν ρίσκα και να συνειδητοποιήσουν τα οφέλη που αυτά προσφέρουν.

THIS IS SUPPORTED

Τα παραπάνω υποστηρίζονται από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Άρθρο 31, Γενικό Σχόλιο 17).

Μάθηση μέσω της Εμπειρίας

Η ΑΝΑΛΗΨΗ ΡΙΣΚΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ

στα παιδιά και τους νέους να πάρουν σημαντικά μαθήματα για τον εαυτό τους και τον κόσμο. Τέτοια μαθήματα δεν είναι δυνατό να διδαχθούν στη τάξη, παρά μόνο μέσα από την εμπειρία. Η προσοχή, η ανθεκτικότητα, το θάρρος και η γνώση σχετικά με τις ικανότητες και τα όρια του κάθε παιδιού, καθώς και η αυτοπεποίθηση για να πετύχουν περισσότερα από αυτά που έχουν διδαχτεί, μαθαίνονται μέσα από την επιλογή των δραστηριοτήτων που τα ίδια τα παιδιά επιλέγουν.

ΕΦΟΣΟΝ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΓΕΜΑΤΟΣ

ΑΠΟ ΡΙΣΚΑ, τα παιδιά χρειάζεται να μάθουν να τα αναγνωρίζουν και να ανταποκρίνονται σε αυτά, έτσι ώστε να προστατεύουν τον εαυτό τους και να αναπτύξουν τις δικές τους ικανότητες εκτίμησης του ρίσκου.

Ωφέλιμο Ρίσκο

Η ΕΡΕΥΝΕΣ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ότι μία άκριτη πολιτική ελαχιστοποίησης του ρίσκου είναι δυνατόν να αποβεί βλαβερή και όχι ωφέλιμη.

Ο ΠΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΜΙΑ ΘΕΤΙΚΗ

εμπειρία. Τα παιδιά και οι νέοι άνθρωποι μαθαίνουν από τα λάθη τους και γι' αυτό χρειάζονται ευκαιρίες για την αποτυχία.

Κάλεσμα για Δράση

ΟΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΙΝΑΙ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ να παρέχουν στα παιδιά και τους νέους ευκαιρίες να αναπτύξουν δεξιότητες ζωής, όπως η κοινή λογική, η επίλυση προβλημάτων και η αυτοπεποίθηση.

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΗΛΙΚΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, οι σύλλογοι γονέων, οι διοικητικοί, οι νομοθέτες, οι νομικές αρχές και οι υπεύθυνοι για την ασφάλεια χρειάζεται να διαμορφώσουν πολιτικές και διαδικασίες

που να επιτρέπουν στα σχολεία να παρέχουν δραστηριότητες με ωφέλιμα επίπεδα ρίσκου.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΥΝ,

διαμορφώνουν, διαχειρίζονται, επιβλέπουν και συντηρούν τα σχολικά περιβάλλοντα θα πρέπει να ενθαρρύνονται να λαμβάνουν υπόψη τους τα οφέλη του ρίσκου.

ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΑΥΛΕΣ δεν χρειάζεται να είναι όσο γίνεται πιο ασφαλείς, αλλά ασφαλείς στον απαραίτητο βαθμό.

Ο Διεθνής Οργανισμός για τις Σχολικές Αυλές (ISGA) είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο οργανισμών που εργάζονται με σκοπό τον εμπλουτισμό της μάθησης και του παιχνιδιού μέσω της βελτίωσης του τρόπου σχεδιασμού και χρήσης της σχολικής αυλής. Το ISGA συνεδρίασε τον Οκτώβριο του 2015 στο Μουσείο ARMA στο Ubud της Ινδονησίας μετά από το 4ο Παγκόσμιο συνέδριο και το Σεπτέμβριο του 2016 στο Åkerberg της Σουηδίας μετά από το 5ο Παγκόσμιο συνέδριο.

Οι παρακάτω οργανισμοί και τα μέλη του ISGA υποστηρίζουν και μοιράζονται την πεποίθηση ότι το ωφέλιμο ρίσκο είναι σημαντικό για το παιχνίδι των παιδιών και για το μαθησιακό τους περιβάλλον. Τα μέλη αντιπροσωπεύουν 16 χώρες από την Αφρική, την Ασία, την Αυστραλία, την Ευρώπη, την Βόρεια και Νότια Αμερική, και υποστηρίζουν την διακήρυξη αυτή σαν άτομα ή σαν οργανισμοί.

INDIVIDUAL LEADERSHIP COUNCIL MEMBERS:

Elizabeth Tolu Babalola
Lagos, Nigeria

Delaine Eastin
Former California Superintendent of Public Instruction
Davis, USA

Susan Boyd
Washington D.C., USA

Dr. Hoàng Thị Hà
Thanh Hoa, Vietnam

Sue Humphries
Goring on Thames, Oxfordshire, UK

Dr. Keitaro ITO
Fukutsu-City, Japan

Dr. Ko SENDA
Tokyo, Japan

Tahereh Sheerazie
Los Angeles, USA

Biraj Shrestha
Hetauda, Nepal

Sam Ullery
Washington D.C., USA

Dr. Jan Van Boeckel
Tallinn, Estonia

Sue Waite
Plymouth, UK

Dr. Ching-fen Yang
Taipei, Taiwan

ORGANIZATIONAL LEADERSHIP COUNCIL MEMBERS:

BAY TREE DESIGN

green ED
www.greenED.com.au

LEARNSCAPES
PLANNING & DESIGN
AUSTRALASIA

Naturskolan i Lund

R.O.L.E.
FOUNDATION

Birgit Leichmann GmbH
LandschaftsArchitektin

Green Schools
National Network

LIFE
LAB

P V A T I V I O
FOUNDATION

school
ground
greening
coalition

CENTER FOR
ECOLITERACY

Education for Planet Earth
Green Teacher

Mindstretchers™

plou
atlanta
"our children deserve a child friendly city"

TOIMATA
FOUNDATION

Children in Nature Collaborative

green
schoolyards
america

NC STATE Design
NLI
NATURAL LEARNING INSTITUTE

play learning life

THE
TRUST
FOR
PUBLIC
LAND

citysprouts
Public school gardens for teaching and learning

Green
Schoolyard
Network

nature
PLAY
SOLUTIONS

PLAYLINK

earthplay

GRÜN
macht
Schule

newvillagePRESS

PROJECT CENTRAL

450
architects, inc.

education
OUTSIDE
open the classroom door

learning
landscapes
Learning through Landscapes

THE
MINDFUL
MOMENT

Sekolah Alam
Nurul Izzah

EVERGREEN

Learning
through
Landscapes

Nature
Pedagogy
INTERNATIONAL ASSOCIATION

ROH-ELEB KOCUKU HOVUD

THE GREEK VERSION WAS TRANSLATED BY PLAYING NGO.

Το ρίσκο στη Μάθηση και στο Παιχνίδι |

UBUD-HÖÖR ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017 | ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΤΟ ΡΙΣΚΟ ΕΙΝΑΙ ΒΑΣΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ

ΕΥΞΙΑ

Baluja T., McGinn D. *Parental Fear Contributing to Sedentary Lifestyle of Canadian Children*: Report. [(accessed on 29 May 2012)]. Available online: <http://www.theglobeandmail.com/news/national/parental-fear-contributing-to-sedentary-lifestyle-of-canadian-childrenreport/article4217180/>

Brussoni M., Olsen L. *The perils of overprotective parenting: Fathers' perspectives explored*. Child. Care Health Dev. 2012 [PubMed]

Brussoni et al. *What is the relationship between risky outdoor play and health in children? A systematic review*. Int J Environ Res Public Health. In press.

Brussoni et al. *Risky play and children's safety: Balancing priorities for optimal child development*. Int J Environ Res Public Health 2012;9:3134-8.

Bundy A.C., Naughton G., Tranter P., Wyver S., Baur L., Schiller W., Bauman A., Engelen L., Ragen J., Luckett T., et al. *The Sydney Playground Project: Popping the bubblewrap—Unleashing the power of play: A cluster randomized controlled trial of a primary school playground-based intervention aiming to increase children's physical activity and social skills*. BMC Public Health. 2011 [PMC free article] [PubMed]

Bingley A, Milligan C. *Climbing trees and building dens: Mental health and well-being in young adults and the long-term experience of childhood play experience*. London, U.K.: Lancaster University, Institute for Health Research, 2004. Available at <http://escalate.ac.uk/downloads/4725.pdf>.

Fuselli P, Yanchar NL. *Preventing playground injuries*. Paediatr. Child Health 2012; 17:328.

Gill T. *No fear: growing up in a risk averse society*. London: Calouste Gulbenkian Foundation, 2007.

Gray P. *The decline of play and the rise of psychopathology in children and adolescents*. Am. J. Play. 2011;3:443-463.

Gray et al. *What is the relationship between outdoor time and physical activity, sedentary behaviour, and physical fitness in children? A systematic review*. Int J Environ Res Public Health. In press.

Lavrysen et al. *Risky-play at school. Facilitating risk perception and competence in young children*. Eur. Early Child. Educ 2015; (in press).

Sandseter et al. *Children's risky play from an evolutionary perspective: The anti-phobic effects of thrilling experiences*. Evol Psychol 2011;9:257-84.

Taylor A.F., Kuo F.E. *Is Contact with Nature Important for Healthy Child Development? State of the Evidence*. In: Spencer C., Blades M., editors. Children and Their Environments. Cambridge University Press; Cambridge, UK: 2006. pp. 124-140.

Smith, S.J. *Risk and our pedagogical relation to children on the playground and beyond*. State University of New York Press, 1998.

Μάθηση μέσω της Εμπειρίας

Becker et al. *Physical activity, self-regulation, and early academic achievement in preschool children*. Early Educ Dev 2014;25:56-70.

Bundy, A.C. et al *The risk is that there is 'no risk': a simple, innovative intervention to increase children's activity levels*. International Journal of Early Years Education, 2009, 17(1) 33-45

Christensen P., Mikkelsen M. R. *Jumping off and being careful: Children's strategies of risk management in everyday life*. Sociology of Health & Illness, 2008, 30, 112-130.

Eager D., Little H. *Risk Deficit Disorder*; Proceeding of IPWEA International Public Works Conference; Canberra, Australia. 21-24 August 2011.

Fjørtoft I. *The natural environment as a playground for children: The impact of outdoor play activities in pre-primary school children*. Early Child. Educ. J. 2001; 29:111-117. doi: 10.1023/A:1012576913074. [Cross Ref]

Guldberg H. *Reclaiming childhood: Freedom and play in an age of fear*. London, England: Routledge, 2009.

ITO, K., Sudo, T., & Fjørtoft, I. *Ecological design: collaborative landscape design with school children*. In: Children, Nature, Cities, (eds.) Ann Marie F. Murnaghan & Laura J. Shillington, UK, Routledge.

Jost, D., Yost, B., Mikus, S., & Ghilasi Gorveh, M. *Making Room for Risk in Play Environments and Play Standards*. Landscape Research Record, 2016, 5, 245-260.

Kellert, S. *Experiencing Nature: Affective, Cognitive, and Evaluative Development in Children*. In Kahn, P., Jr. & Kellert, S.. Children and nature: Psychological, sociocultural, and evolutionary investigations. Cambridge, MA, 2002, The MIT Press.

Kellert, S. *Birthingright: People and nature in the modern world*. New Haven, CT, 2012: Yale University Press.

Kochanowski L, Carr V. *Nature playscapes as contexts for fostering self-determination*. Child Youth Environ 2014;24(2):146-67.

Korpela et al. *Restorative experience, self-regulation, and children's special place preferences*. Environ Psychol 2002;22:387-98.

Lavrysen et al. *Risky-play at school. Facilitating risk perception and competence in young children*. Eur. Early Child. Educ 2015; (in press).

Lindon, J. *Too safe for their own good?: Helping children learn about risk and life skills*. The National Early Years Network, 1999.

McArdle et al. *Does a nurturing approach that uses an outdoor play environment build resilience in children from a challenging background?* Adventure Ed Outdoor Learn 2013; 13(3):238-54.

Morrongiello B.A. *Do children's intentions to risk take relate to actual risk taking?* Inj. Prev. 2004;10:62-64. doi: 10.1136/ip.2003.003624. [PMC free article] [PubMed] [Cross Ref]

New, R. S., Mardell, B., & Robinson, D. *Early childhood education as risky business: Going beyond what's 'safe' to discovering what's possible*. Early Childhood Research and Practice, 7 (2). 2005. Retrieved November 17, 2011 <http://ecrp.uiuc.edu/v7n2/new.html>

Pellegrini A.D. *The role of Play in Human Development*. Oxford University Press; Oxford, UK: 2009. Play: What is It? pp. 6-20.

Smith P.K. *Play: Types and Functions in Human Development*. In: Ellis B.J., Bjorklund D.F., editors. Origins of the Social Mind: Evolutionary Psychology and Child Development. Guilford Press; New York, NY, USA: 2005.

Ωφέλιμο Ρίσκο

Ball, D. *Playgrounds—risks, benefits and choices*, Contract Research Report No. 426/2002. Sudbury: HSE Books, 2002.

Ball, D., Gill, T. and Spiegel, B. *Managing risk in play provision: Implementation Guide*, London: Play England, 2008.

Children's Play Council, National Playing Fields Association & PLAYLINK. *Best Play: What play provision should do for children*. London: National Playing Fields Association, 2000.

Little, H. & Wyver, S. *Outdoor play: Does avoiding the risks reduce the benefits?* Australian Journal of Early Childhood, 33, 33-40. 2008. Retrieved 17th April 2014: http://www.earlychildhoodaustralia.org.au/australian_journal_of_early_childhood/ajec_index_abstracts/outdoor_play_does_avoiding_the_risks_reduce_the_benefits.html

Little, H., Wyver, S. & Gibson, F. *The influence of play context and adult attitudes on young children's physical risk-taking during outdoor play*. European Early Childhood Education Research Journal, 19, 113-131, 2011.

Moore, R. *Nature Play & Learning Places. reating and managing places where children engage with nature*. Raleigh, NC: Natural Learning Initiative and Reston, VA: National Wildlife Federation, Version 1.4, 2014.

New, R. S., Mardell, B. & Robinson, D. *Early childhood education as risky business: Going beyond what's 'safe' to discovering what's possible*. Early Childhood Research and Practice, 7(2). Retrieved 18th April 2014 from <http://ecrp.uiuc.edu/v7n2/new.html>, 2005.

Ostubo, R. and Senda, K. *A discussion on needs for research on benefits of risk on children's playgrounds in Japan*. Journal of Assoc. for Children's Environment, Vol. 1, No.2. pp52-55, 2005.

Ostubo, R., Endo, M., Kawakami, M., Senda, K., Nakatsu, H., Maruyama, T., Yatogo, T., and Senda, M. *Research on risk benefits on children's play area*. Journal of Association for Children's Environment, Vol. 7, No.1. pp88-91, 2011.

Sandseter, E. B. H. *Categorizing risky play – How can we identify risk-taking in children's play?* European Early Child Education Research Journal, 15(2), 237-252. 2007. Retrieved 17th April 2014 from <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13502930701321733#.UygSNM6YcRA>.

Sandseter, E. B. H. *Affordances for risky play in preschool: The importance of features in the play environment*. Early Childhood Education Journal, 36, 439-446, 2009a.

Sandseter, E. B. H. *Risky Play and Risk Management in Norwegian Preschools – A Qualitative Observational Study*. Safety Science Monitor, 1(13), 1-12, 2009b.

Sandseter, E.B.H. *Children's risky play in Early Childhood Education and Care*. ChildLinks. Children's Risky Play, 3, 2-6. 2011. Retrieved 18th April 2014 from <http://www.barnardos.ie/resources-advice/publications/free-publications/childlinks-issue-3-2011-childrens-risky-play.html>

Solomon, Susan G. *The Science of Play*. United States of America: University Press of New England, 2014.

Susa, A. M. & Benedict, J. O. *The effects of playground design on pretend play and divergent thinking*, Environment and Behavior, 26 (4), 560-579, 1994. In: Ball, Playgrounds: risks, benefits and choices. 2002.

Tovey, H. *Playing on the Edge: Perceptions of Risk and Danger in Outdoor Play*. In P. Broadhead, J.

Howard & E. Wood (eds) *Play and Learning in the Early Years (79-94)* 2010. London: Sage.

Tovey, H. *Achieving the balance: Challenge, risk and safety*. In J. White (ed), Outdoor Provision in the Early Years (86-94), 2011. London: Sage.

Valentine G. "Oh yes I can" "Oh no you can't": Children and parents' understandings of kids' competence to negotiate public space safely. Antipode. 1997;29:65-89.